

पाठ 3 - कृषकाः

शब्द	-	अर्थ
कृषि प्रधानः	-	मुख्य रूप से खेती वाला
देशः	-	देश
अशीतिः	-	अस्सी
जनाः	-	लोग
कृषि कार्यम्	-	खेतीबाड़ी
अर्थ व्यवस्था	-	अर्थ व्यवस्था
कृषकाः	-	किसान
ग्रामेषु	-	गाँवों में
निवसन्ति	-	रहते हैं
धापयन्ति	-	बितीते हैं
सरलम्	-	सीधा
निरुद्धम्	-	कपट रहित
पशुपालनम्	-	पशुओं को पालना
आश्रिता	-	निभर
बलि सदा	-	दो बैल
योजयित्वा	-	जोतकर
क्षेत्रम्	-	खेत
धेनूनाम्	-	गायों के
गौमथेन	-	गौबर से
उर्वरकस्य	-	उर्वरक का
अद्यापि	-	आज भी
प्राचीन पद्धतिः	-	पुराना तरीका
इव	-	तरह
आधुनिकः	-	आधुनिक
यन्त्रे	-	यन्त्र
राष्ट्रीयकृताः	-	राष्ट्रीयकृत
बैंकाः	-	बैंक
ऋणम्	-	कर्ज
साहाय्यम्	-	सहायता
प्रशासनम्	-	प्रशासन

शब्द	-	अर्थ
बीजानि	-	बीज
असंदिग्धा	-	निश्चित
अन्नानि	-	अन्न
पुरीषेन	-	गोबर से

1. रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए -

- (क) अस्माकं देशे ग्रामाणां संख्या अधिक अस्ति ।
 (ख) प्राचीनकाले कृषकाः पशुपालनं कुर्वन्ति स्म ।
 (ग) ते गोमयेन खगृहाणि अपि लिम्पन्ति स्म ।
 (घ) प्रशासनं कृषकेभ्यः सर्वविधं सहयोगं ददाति ।
 (ङ.) कृषकाः अन्नानि उत्पाद्य सर्वान् पालयन्ति ।

2. संस्कृत में उत्तर लिखिए -

- (क) भारतवर्षम् कीदृशः देशः अस्ति ?
 भारतवर्षम् कृषिप्रधानः देशः अस्ति ।

- (ख) कृषकाणां जीवनं कीदृशं भवति ?
 कृषकाणां जीवनं अतीव सरलं निश्छलं च भवति ।

- (ग) प्राचीना कृषिः केषु आश्रिता आसीत् ?
 प्राचीना कृषिः पशुषु स्व आश्रिता आसीत् ।

- (घ) अद्यत्वे कृषकाः केः कृषिकार्यं कुर्वन्ति ?
 अद्यत्वे कृषकाः आधुनिकैः यन्त्रैः कृषिकार्यं कुर्वन्ति ।

- (ङ.) श्रीलालबहादुरशास्त्रिणा किं समुदघोषितम् ?
 श्री लाल बहादुरशास्त्रिणा समुदघोषितम् - जयतु सैनिकः जयतु
 कृषकः इति ।

3. संस्कृत में अनुवाद कीजिए -

(क) किसान का जीवन सरल होता है।
कृषकस्य जीवनं सरलं भवति।

(ख) वह अन्न को उत्पन्न करता है।
सः अन्नान् उत्पादयति।

(ग) किसान गायों को पालता है।
कृषकः धेनूनाम् पालयति।

(घ) वह हल में दो बैलों को जोड़ता है।
सः हले बलिभ्यां जोडति।

(ङ) सरकार (सर्वकार) किसानों को बीज देती है।
सर्वकारः कृषकैभ्यः बीजानि ददाति।
कथा - ताँचनी